

Nieuwe vergunning voor het betreden van groeven.

De SOK-RRB-VSS heeft voor het betreden van groeven nieuwe vergunningen gekregen. Velen van u hebben er natuurlijk al veel over gehoord en ook is er al veel over gesproken en gespeculeerd. We willen met dit schrijven officieel kenbaar maken hoe de vork in de steel steekt en wat de consequenties zijn voor het berglopen.

Het uitgeven van nieuwe vergunningen was nodig geworden na enige aanpassingen van de Mijnwet. Kern van de zaak was dat een en ander aangescherpt moest worden ten aanzien van aansprakelijkheden bij het betreden van onderaardse mijnen. Veiligheid stond en staat bij de overheid en natuurlijk ook bij onze organisaties bovenaan de prioriteiten lijst. Er zijn vele jaren onderhandeld voordat we tot een voor de meeste partijen werkbaar compromis zijn gekomen. Vooral de laatste maanden is het proces in een stroomversnelling terecht gekomen. Wat zeker ook heeft meegespeeld is dat de verantwoordelijkheden binnen de overheid zijn overgegaan van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie naar de Provincie Limburg. Vanaf 1 januari 2011 zitten we met ambtenaren van de Provincie rond de tafel en dat is letterlijk en figuurlijk veel korter bij.

In de nieuwe vergunning wordt elke groeve in verschillende gebieden ingedeeld. Te weten: een “intensief gekeurd” gebied, een “extensief gekeurd” gebied en een verboden gebied (in de regel instortingsgebieden en andere zeer onveilige gebieden). Intensief betekent dat de gangen gekeurd moeten zijn op algemene mijnstabiliteit en dat de plafonds afgeklopt moeten worden ter controle op loszittende stukken. Van deze onderzoeken wordt een rapport gemaakt en op basis daarvan heeft Staatstoezicht op de Mijnen bepaald of het gebied inderdaad veilig genoeg is om in groten getale rond te lopen en aldus in de categorie “intensief” kan vallen. Intensief gebruik is bijvoorbeeld de rondleidingen door de VVV, kerstmarkten en dergelijke.

Extensief gekeurd gebied is een gebied dat door middel van een visuele inspectie minder streng gekeurd is (we noemen dit een quick scan), maar nog wel veilig genoeg is om in beperkte mate te bezoeken. Dit is bijvoorbeeld het RRB gebied in Zonneberg, de gebieden in de Sint Pietersberg waar de SOK onderzoek kan doen en de goedgekeurde gebieden in de groeven beheerd door de VSS. Wil men gebruik kunnen maken van deze "extensieve" gebieden dan zal men aan een aantal voorwaarden moeten voldoen was de eis van de bevoegde instanties. En men had strenge en voor ons onwerkbaar regels bedacht. Na heel veel overleg zijn we gelukkig samen met het ministerie en de provincie tot een elegante oplossing gekomen waardoor we deze complexe en beperkende regels hebben weten af te wenden.

We hebben het fenomeen “erkende bergloper” (EB) bedacht. Een EB moet een opleiding veiligheid, gesteentemechanica en mijnstabiliteit gevolgd hebben, naast minstens 40 uur berglopervaring. Wanneer deze opleiding met goed gevolg is afgerond, wordt een officieel certificaat uitgereikt en is hij of zij een gecertificeerd bergloper. Naast deze

certificering moet de desbetreffende organisatie een zorgsysteem invoeren waarin een en ander verankerd is. Het mooie is nu dat voor een gecertificeerde EB er geen beperking geldt voor het extensief gekeurd gebied.

In de praktijk gaat dit betekenen dat we een cursus moeten gaan organiseren. Deze cursus bestaat uit een avond theorie en een avond praktijk. Daarnaast zal men minstens 40 uur bergloopervaring moeten opbouwen. Aangezien de meeste berglopers hier al aan voldoen zal dit in de regel niet meer dan een formaliteit zijn en alleen van toepassing zijn op nieuwkomers. Het gaat in deze cursus met name over het herkennen van gevaarlijke zaken zoals loszittende delen, scheuren en andere oneffenheden welke zich in onderaardse kalksteengroeven kunnen voordoen. Het volgen van zo'n cursus is natuurlijk niet verkeerd want het geeft u ook de kans uw kennis over dit aspect te vergroten en dat is een goede zaak. Aangezien de SOK en de RRB een grote overlap van leden kent leek het ons verstandig om deze opleiding gezamenlijk op te zetten. Hierdoor is er één universele opleiding ontstaan die door alle organisaties erkend wordt. Let wel: ondanks dat de SOK-RRB de organisatie heeft is het geven van deze cursus ons min of meer van hogerhand opgelegd. Om de continuïteit van het berglopen te kunnen waarborgen waren wij dus verplicht deze cursus te geven.

Wij kunnen u natuurlijk niet verplichten deze cursus te volgen. Echter zonder deze cursus zal men niet als erkend bergloper geregistreerd staan en zal men moeten rekening houden met behoorlijk wat beperkingen in het berglopen. In de meeste gevallen zal dat betekenen dat men u de toegang tot de groeve zal ontfemen, hierover dadelijk meer.

Met deze nieuwe invulling van de wet begint men bij "nul". Ongeacht uw eerdere bergloopervaring, publicaties, afkomst, organisatie enz. zult u deze cursus moeten doen. Dat is niet ons idee maar de wet schrijft het voor!

Om een en ander in de praktijk te laten werken hebben we met EZ en de provincie een overgangsperiode van 2 jaar afgesproken. In deze periode moeten we zoveel mogelijk leden de gelegenheid geven deze certificering te laten halen. We gaan in 2011 & 2012 genoeg cursussen organiseren om iedereen aan bod te laten komen. Ruim vóór 31 december 2012 zal iedereen die aangesloten is bij de SOK/RRB ruimschoots de kans hebben gehad om deze cursus te volgen. De mensen die de cursus hebben gevolgd komen op een lijst te staan. De groevebeheerder zal aan de hand van deze lijst moeten verifiëren of u een erkende bergloper bent en u op basis van deze lijst al dan niet toegang verlenen. Ook zal er na het volgen van de cursus aan de cursisten een certificaat worden uitgereikt, maar dit heeft niet meer dan een symbolische waarde en u hoeft dit certificaat niet bij u te dragen als u ondergronds gaat. Alleen een geldig legitimatie bewijs. Uw naam op de lijst is wat telt. Het certificaat c.q. titel erkend bergloper is overigens tien jaar geldig waarna een opfris cursus zal moeten plaatsvinden.

Alleen het intensief gekeurde gebied (denk hierbij bijvoorbeeld aan de "gidsenroutes" in het Noordelijk gangenstelsel en Zonneberg) is vrij van beperking en een niet EB-er, dus een niet gecertificeerd bergloper zou in principe alleen op die route mogen lopen. Als dat iets is dat u aanspreekt mag dat natuurlijk, maar één stap buiten deze route en u bent in

overtreding.

Dan is er nog een 10-5-2 regeling (maximaal 10 bezoeken waarbij de groep niet groter mag zijn dan 5 personen met een maximale duur van 2 uur). Deze regeling is er omdat natuurlijk niet iedere bezoeker een EB-er is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan eenmalige bezoekers, zoals sommige vleermuistellers of gasten van de verschillende organisaties die onder begeleiding een groeve bezoeken, donateurs van de VSS, enzovoort. Aangezien de mogelijkheid om via deze regeling een groeve te bezoeken erg beperkt is, zal de beheerder niet staan te springen om berglopers onder deze regeling toe te laten, zéker als ze uitgebreid de kans hebben gehad om een EB-er te worden. Daar is deze regeling niet voor bedoeld en aangezien de beschikbare tijd en het aantal bezoeken in deze regeling erg krap zijn, zal men deze reserveren voor de eerder genoemde doeleinden. De VSS is momenteel druk doende om een versoepeling van deze regeling voor elkaar te krijgen, want volgens deze regeling zou bijvoorbeeld de jaarlijkse donateursdag cq open dag niet meer mogelijk zijn en die is voor de VSS van levensbelang. Op het moment van schrijven is een en ander nog in behandeling, we houden u op de hoogte.

U begrijpt natuurlijk dat we niet iedereen tegelijk deze cursus kunnen laten doen. Daarom doen we dat in etappes en worden elke keer uitnodigingen naar ongeveer 50 personen tegelijk verstuurd. Zij kunnen dan uit twee theorie en twee praktijk data kiezen. Indien het voor u niet mogelijk zou zijn om op een van deze data deel te nemen is dat geen probleem, u krijgt bij de volgende ronde nogmaals een uitnodiging. De volgende ronde zal ergens in september-oktober plaatsvinden. Mocht u nog geen uitnodiging hebben ontvangen is dat geen reden tot paniek, uw beurt komt dus nog.

Tegen de tijd dat u dit leest is het geven van de cursus inmiddels van start gegaan en zullen de eerste deelnemers gecertificeerd zijn. Mocht u al een uitnodiging ontvangen hebben maar nog niet gereageerd hebben, vragen wij u dringend dit alsnog te doen.

Ook willen wij uitdrukkelijk vermelden dat het hier om een groeven- en organisatie onafhankelijk certificaat gaat en men dus geen automatisch toegangsrecht tot groeven heeft. Alle andere reglementen en vergunningen blijven onveranderd van kracht.

Wij hopen dat na het lezen van dit artikel iedereen ervan doordrongen is hoe belangrijk het voor u én de continuïteit van de SOK, RRB en VSS is dat zoveel mogelijk mensen deze cursus doen. Hoe groter het aantal deelnemers, hoe sterker onze positie.

Samenvattend kunnen we zeggen dat na jaren van overleg en onzekerheid er eindelijk duidelijkheid en zekerheid is. We zijn ervan overtuigd dat dit het best haal- en werkbaar was dat we konden bereiken. Dit is 't en daar zullen we het mee moeten doen.

Namens de SOK-RRB-VSS